

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-03-01
Besvaras senast
2024-03-15

Till försvarsminister Pål Jonson (M)

2023/24:584 Beslutsprocessen kring DCA-avtalet

Oavsett om Sverige är medlem i Nato eller ej måste försvarspolitikens huvudsyfte vara att hålla hoten mot landet på en så låg nivå som möjligt.

Sveriges och USA:s försvarsministrar undertecknade den 5 december 2023 Defence Cooperation Agreement, DCA-avtalet, som gäller utplacering av utrustning och amerikanska trupper i Sverige. För att avtalet ska träda i kraft krävs att riksdagen godkänner detta och beslutar om de författningsändringar som krävs för genomförandet. Detta är ett av de viktigaste besluten som någonsin tagits kring Sveriges självständighet som nation.

Enligt DCA-avtalet förpliktar sig Sverige att upplåta 17 militärbaser och övningsområden till den amerikanska försvarsmakten, som ges tillgång till dessa 17 militäranläggningar med rätt att disponera hamnar, flygbaser, flottbaser, armébaser och transportsystem samt rätt att lagra vapen. För amerikanska medborgare kommer amerikansk lag att gälla även när de är i Sverige. Sverige kommer inte att ha tillträde till områdena utan USA:s godkännande och kan därmed inte göra kontroller.

Frågan om DCA-avtalet har inte föregåtts av någon debatt eller möjlighet för landets medborgare att ta ställning till om det ska bli verklighet. Det är nu hög tid för en öppen demokratisk process där Sveriges invånare kan diskutera avtalets fördelar och risker.

Av DCA-avtalet framgår att det syftar till att tillgodose amerikanska militära och strategiska intressen. Det är inte ett bilateralt avtal mellan USA och Sverige för att USA ska försvara Sverige. Avtalet har heller ingenting med Nato att göra.

Rimligen bör inte detta avtal vinna laga kraft innan en omröstning och en öppen debatt genomförts i riksdagen.

De amerikanska baserna i Sverige blir ingen isolerad företeelse. De kommer att utgöra en del av USA:s militära supermakt där USA har 750 liknande baser runt om i världen.

Jag vill därför ställa följande frågor till försvarsminister Pål Jonson:

1. När kommer DCA-avtalet upp till omröstning, och när börjar det gälla?
2. Har ministern och regeringen vidtagit några åtgärder, och i så fall vilka, för att säkerställa att kärnvapen inte kan bli aktuellt på svenskt territorium vid en eventuell upptrappad konflikt med Ryssland?
3. Har ministern och regeringen tagit initiativ till en analys av på vilket sätt DCA-avtalet bidrar till Sveriges säkerhet, och kan ministern i så fall redogöra för utfallet av analysen?

.....

Elsa Widding (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck